माण्डूक्य उपनिषद्

Studie van de Upaniṣads Māṇḍūkya Upaniṣad

In navolging van Yoga en Āyurveda is er in het Westen een groeiende belangstelling voor het Sanskriet, de taal waarin het Vedisch erfgoed wordt doorgegeven. Klassieke werken als de Mahābhārata en de Upaniṣads worden meer en meer gelezen en bestudeerd. De diepgang van deze werken vindt gaandeweg erkenning in de Westerse cultuur en Westerse mindset. Er is meer en meer het besef dat zij meer zijn dan een historisch verslag of een theoretisch filosofisch werk. Dat geldt zeker voor de verschillende Upaniṣads met hun unieke wijze van overdracht van kennis en ervaring.

De studie van de Upaniṣads vindt plaats op verschillende niveaus. We kunnen de verzen reciteren, we kunnen ze in het Sanskriet of in de transliteratie lezen, we kunnen ze schrijven, vertalen, bestuderen en we kunnen ze overwegen en erop reflecteren. Het is een reis die onderweg meer en meer laat zien van de onpeilbare diepten van betekenis die deze teksten al duizenden jaren met zich meedragen en via het Sanskriet tot ons komen.

De Māṇḍūkya Upaniṣad wordt gezien als één van de belangrijkste Upaniṣads. In deze korte Upaniṣad wordt in twaalf verzen de kern van Advaita Vedānta uiteengezet.

Op de studiedag wordt met het reciteren van de verzen begonnen, met als eerste de invocatie. Vervolgens wordt van de individuele woorden de betekenis beschouwd. Hierbij maken we gebruik van het Monier-Williams Sanskriet woordenboek en soms ook van de Dhātu-pāṭha. Waar nodig zal ook het commentaar van Śaṅkara worden geraadpleegd.

Als voorbeeld hiervan een vertaling van de invocatie:

ॐ भद्रं कर्णेभिः .....
Ôm bhadraṃ karṇebhiḥ .....

सरस्वती (Sarasvatī)
Godin van de Wijsheid

The real knowledge is the knowledge of that which pervades everything through which all things have their existence. One can get a glimpse of such knowledge from the Upaniṣads and the Vedas.

Śrī Śāntānanda Sarasvatī, 1974

ॐ Ôm

भद्रम् *bhadram*

bhadra het goede, het gezegende (745/3)
√bhand gegroet worden met lofprijzing (745/3)
[= *√bhad kalyāṇe sukhe ca* (DP 1/2)]

*

(745/3) betekent bladzijde 745, kolom 3 uit het Monier-Williams Sanskriet woordenboek

√bhand betekent dhātu *bhand*

= *√bhad kalyāṇe sukhe ca* (DP 1/2)

betekent dat voor de *√bhand* in de Dhātu-pāṭha op bladzijde 1, kolom 2 *√bhad* wordt vermeld en een nadere uitwerking wordt gegeven, die luidt: *kalyāṇe sukhe ca*

*

कर्णेभिः *karṇebhiḥ* met de oren

karṇa oor (256/2)
[-]

शृणुयाम *śṛṇuyāma* mogen wij horen

√śru horen, luisteren (1100/3)
[*śravaṇe* (DP 20/2)]

देवाः *devāḥ* O goden

deva god (492/2)
√div spelen, schijnen, werpen (478/2)
[*krīḍā-vijigīṣā-avyavahāra-dyuti-stuti-moda-mada-svapna-kānti-gatiṣu* (DP 28/1)]

One really needs to know the Puruṣa, the Self, the Brahman, the Truth.

Śrī Śāntānanda Sarasvatī, 1974

ॐ

भद्रं कर्णेभिः शृणुयाम देवा भद्रं पश्येमाक्षभिर्यजत्राः ।
स्थिरैरङ्गैस्तुष्टुवांसस्तनूभिर्व्यशेम देवहितं यदायुः ॥

bhadraṃ karṇebhiḥ śṛṇuyāma devā bhadraṃ paśyemākṣabhiryajatrāḥ ;
sthirairaṅgaistuṣṭuvāṃsastanūbhirvyaśema devahitaṃ yadāyuḥ .

Mogen wij het goede horen door de oren, O goden;
Mogen wij het goede zien door de ogen, O Gij waardigen om vereerd te worden;
Mogen wij, lof geprezen hebbend met lichamen met standvastige ledematen,
de levensduur die is toebedeeld door de goden, volledig verkrijgen.

स्वस्ति न इन्द्रो वृद्धश्रवाः स्वस्ति नः पूषा विश्ववेदाः ।
स्वस्ति नस्तार्क्ष्यो अरिष्टनेमिः स्वस्ति नो बृहस्पतिर्दधातु ॥

svasti na indro vṛddhaśravāḥ svasti naḥ pūṣā viśvavedāḥ ;
svasti nastārkṣyo ariṣṭanemiḥ svasti no bṛhaspatirdadhātu .

Moge Indra, die grote roem bezit, ons welzijn schenken;
Moge Pūṣan, die alwetend is, ons welzijn schenken;
Moge Tārkṣya, die het ongeschonden fundament is, ons welzijn schenken;
Moge Bṛhaspati ons welzijn schenken.

ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः

One has to refer to the Dhātu and Pratyaya and look into the dictionary for precise meaning.

Śrī Śāntānanda Sarasvatī

Cursus informatie

Wanneer: Zondag 15 februari 2026, van 10:00 tot 12:00 uur en van 13:00 tot 15:00 uur

Locatie: Gebouw Vondelpark, Pieter Cornelisz Hooftstraat 183, 1071 BW Amsterdam

Contact: Vedischestudies@praktischefilosofie.org

Vertaling

De Nederlandse vertaling is ontleend aan de vertalingen in de afgelopen decennia van de Sanskriet studiegroepen van de School voor Praktische Filosofie en Spiritualiteit.

Traditionele werken

Aṣṭādhyāyī van Pāṇini

Het monumentale werk van Pāṇini met 4.000 Sūtra's die de grammatica beschrijven.

Siddhānta Kaumudī

Het werk van Pāṇini waarbij de Sūtra's per grammaticaal onderwerp geordend zijn.

Laghu Siddhānta Kaumudī

Een verkort werk van de Siddhānta Kaumudī, met een kleine 1.400 Sūtra's.

Dhātu-pāṭha

Een in tien families onderverdeelde lijst van individuele Dhātu's.

Moderne werken

A Sanskrit-English Dictionary, Sir M. Monier-Williams

A Practical Aid for the Study of Sanskrit Dhātus, een uitgave van de *School of Philosophy and Economic Science*

Sanskriet cursussen

Het Instituut voor Vedische Studies, dat deel uitmaakt van de School voor Praktische Filosofie en Spiritualiteit, organiseert de volgende cursussen:

Een ***Basiscursus,*** bestaande uit tien lessen. Hier wordt geleerd hoe de opbouw is van de klanken van het Sanskriet. Ook wordt het Devanāgarī schrift geleerd en er wordt een begin gemaakt met het schrijven van de letters. Daarnaast wordt de inbedding van Sanskriet in de Vedische traditie belicht.

De ***Vervolgcursussen*** die ongeveer twee jaar duren. Hier wordt de basis aangeleerd van het Sanskriet.

Onderwerpen die aan bod komen zijn o.a. Dhātu's (zaadvormen) en het proces van het vormen van woorden via de Prātipadika (de stamvorm). Verder de principes van Sandhi (het samensmelten van klanken), de verbuiging van Nāmans (naamwoorden), de vervoeging van Kriyā's (werkwoorden) en Samāsa's (samengestelde woorden).

Er wordt gebruik gemaakt van het leerboek *Sanskrit – An Introductory Course*.

Ook is er het *Handboek Sanskriet*, dat vooral dient als naslagwerk.

De **IGCSE cursus** is een voorbereiding op het **Cambridge IGCSE examen**, dat in het Engels wordt afgenomen. Tevens wordt geleidelijk geleerd om Vedānta-geschriften zoals de Upaniṣads en de Bhagavad Gīta te kunnen vertalen.

Het traject tot het examen duurt ongeveer drie jaar. Er wordt voortgebouwd op de in de Vervolgcursussen opgebouwde basis. De examenvereisten staan uitgebreid gedocumenteerd op www.sanskritexams.org.uk.

De leerboeken die worden gebruikt zijn *Mahābharata* deel 1 t/m 3, de *Epic Civilization Course,* alsmede het IGCSE-studiemateriaal dat op de website van *International Sanskrit Examination Resource* (ISER) te vinden is.